

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Illvstri Regi Ottoni in Romanorum Imperatorem electo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

est super nos, in illis præcipue quæ per vos sine ruga duplicitatis pura intentione tractamus. Illa quippe veritatis promissio dicentis ad Simonem, *Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prævalebunt adversus eam*, quasi firmissima spei anchora navem Ecclesiæ per pelagus hujus seculi sic deducit ut nec demergatur in Scyllam, nec incidat in Charybdim, quantumlibet quatiatur interdum inter turbines & procellas. Ea igitur quæ nobis de perfido Vvaldemaro scripsistis, licet proposito vestro videantur adversa, speramus tamen in eo cui venti & mare obediunt imperanti quod prospera vobis fient & convertentur in bonum, quemcumque assumptum negotium exitum fortietur. Unde spem in illo ponentes qui beatum Petrum ambulantem in fluctibus, ne mergeretur, erexit, dicens ad illum, *Modica fidei, quare dubitasti*, ut doceret indubitam semper de ipso fidem esse tenendam, injunctum vobis legationis officium exequimini, tam super hoc quam etiam super aliis Domino inspirante facturi quod ad honorem & profectum Ecclesiæ videritis expedire, illud semper habendo præ oculis quod Dominus discipulis suis ait: *Estote prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbae*. quod & nos præ oculis habere studemus. Luipuldum verò non venistis apud Senas hostilibus actibus implicatum, ad nostram præsentiam non venisse; cujus insolentiam & stultitiam diligenter Principi exponatis, vestrum nobis significaturi progressum quotiens oportuerit; ut nostris instructi consiliis & exhortationibus roborati, securius procedatis ad ea quæ vobis frequenter occurrunt.

ILLVSTRI REGI OTTONI IN Augustum electo.

Epist. 150.

Litteras tuæ serenitatis accepimus, & quæ continebantur in eis notavimus diligenter, super eis opportuno tempore processuri sicut viderimus expedire. Quia verò adversarius tuus solemnes nuntios ad præsentiam nostram disposuit cum Cardinalibus destinare, prudentiam tuam sollicitam reddimus & attentam ut & tu nuntios tuos providos & fideles mittere non omittas, ne tuum remaneat negotium indefensum; satisque poteris illis venerabilem fratrem nostrum Cameracensem Episcopum in procuracione negotij sociare, quem profectò devotum tibi novimus & fidelem.

E I D E M.

Epist. 151.

Affectum dilectionis & gratiæ quem ad tuam regalem personam habuimus & habemus non oportet nos verbis exprimere, cum hæc operibus expresserimus, & amodo etiam exprimere intendamus, in tantum ut nuntij partis adversæ publicè conquerantur quod dominus eorum meliorem potuit tecum pro se quam possit nobiscum pro te compositionem inire. Quid autem tractatum sit & dispositum per nostros Legatos & tuos nuntios in brevi tibi curabimus intimare, quorum adventum cum gaudio præstoleris.

DOMINO PAPA.

Sanctissimo Patri suo & Domino Innocentio divina providentia summo Pontifici, Hugolinus misericordie divina Oñtensis & Vvelletrensis Episcopus, cum debita devotione salutem. Cum essem Mantuæ, ibique Dominum * Cardinalem corporis infirmitate gravatum per dies aliquot expectassem, feria secunda proxima post festum Apostolorum Petri & Pauli de morte Domini Philippi graves invalere rumores, eademque die mercatores Placentini qui mercimonis suis à Comite Hugone de Munfort in ducatu Sueviæ fuerant spoliati, sumiter asserentes Dominum Philippum à Comite Palatino Bavariæ nequiter interemptum, ad Curientem Episcopum & Abbatem sancti Galli à me super restitutione direptarum rerum commonitorias litteras impetrarunt. Viatores quoque & peregrini ac litteræ Episcopi, Decani, & Capituli Tridentini Domino Patriarchæ * etiam ejusdem rei ferriem concorditer referentes, direptiones & prædæ, occupationes regalium quæ à Comitibus & Castellanis, sicut à multis dicebatur, ceperant exerceri, argumentum maleficij commissi validum inducebant. Tandem cum ad preces & instantiam Domini Patriarchæ & sociorum ipsius usque Veronam ivissem ut hujus rei cum ipsis certitudinem expectarem, nuntius fratris Luipuldi Vvarmatisensis, qui ad ipsum Luipuldum quantum poterat properabat, de loco in quo facinus fuit commissum se venisse cum festinatione dicebat, qui coram Patriarcha & sociis suis, me præsentem, tristis eorum tristem exposuit eo ferè modo & ordine quo exprimebatur in litteris Capituli Tridentini per cursorum proprium, quem illic transivissem, destinatis. Dixit enim quòd Sabbato proximo ante festum sancti Iohannis Baptistæ, quo treugas interpositas Dominus præviderat non sine alterius exterminio terminari, Dominus Philippus cum paucis de familia sua, exercitu in campo dimisso, civitatem Papenbergensem intravit, eoque hora nona in palatio Episcopi quiescente, dictus Palatinus Comes, cui Dominus Philippus filiam dederat & abstulerat, cum Duce Bavariæ & Marchione Istriæ fratre ejusdem Episcopi & aliis decem viris armatis palatium in quo Dominus Philippus erat ingressus, pulsansque ad ostium cameræ, more admittitur conueto; à quo cum Dominus Philippus verba jucunda & jocularia, sicut consueverat, expectaret, ille statim cultellum quo erat accinctus exeruit, & Domino Philippo gladio ludere prohibenti respondit, *Non erit hic tibi ludus; & incontinenti, Dei timore postposito, ipsum transfodit gladio, & Henrico * imperij Senescalco facinus prohibere volenti lethale vulnus infligens, cum quem jam occiderat timens vivere jugulavit; & sic homicida fautorum suorum auxilio munitus exiit, ac piaculare flagitium, toto jam dissoluto exercitu, adhuc, sicut Domino placuit, exitit impunitus. Officio igitur legationis in junctæ judicio divini numinis expirante, ad vos cum festinatione regredior; à quo invitatus, licet obedire non renuens, sum egressus.*

Epist. 152.

* Leonem iii. s. cruci.

* Aquilensis.

Vide Arnold. Luc. lib. 7. c. 14.

* Vide Casar. Hist. lib. 6. c. 26.

ILLVSTRI REGI OTTONI in Romanorum Imperatorem electo.

Novit ille qui scrutator est cordium & cognitor secretorum quod personam tuam de corde puro & conscientia bona & fide non ficta diligimus & ad honorem & profectum tuum efficaciter aspiramus, sicut opera manifestant quæ pro te non dubitavimus exercere. Licet autem te deseruerint quasi solum amici pariter & propinqui, nos tamen in tua dilectione constantes, ea studio diligenti non desistimus operari quæ secundum tempus tibi credimus expedire, vigilantes pro te quando tu forsitan dormiebas; quin etiam propter te multa passi sumus adversa, quæ nec etiam tibi volumus intimare cum adversitas te premebat. Quidam enim civium Romanorum adversarij tui corrupti pecunia gravem seditionem adversus nos commoverunt in urbe, consanguineis nostris

Epist. 153.

deserat, sed gerat se, quod non decet, domino fortiozem. Et ad hoc tibi taliter respondemus, quod arma nostra, quæ non materialia sunt ab homine, sed spiritualia sunt ex Deo, nec hæcenus deposuimus nec amodo deponeamus, illo nos misericorditer protegente qui si fuerit nobis adiutor, non timebimus quid faciat nobis homo. Non enim fortitudinem nostram ponimus in ensibus Regis Ottonis, sed in clavibus Simonis Petri, cui veritas ait, quæ mentiri non novit: *Tu es Petrus, & super hanc petram adificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prævalent adversus eam: & tibi dabo claves regni celorum &c.* Illius enim, licet indigni, vicem gerimus & locum tenemus qui circa passionem audivit à Domino: *Sathanas expetivit vos ut cribretis sicut triticum; sed ego pro te rogavi, Petre, ut non deficiat fides tua; & tu aliquando conversus confirma fratres tuos.* Videas ergo, frater, ne tu sis expetitus à sathana, ut sicut triticum ab illo cribteris; quia fides nostra non deficit, sed ad bonum & in bono te potius confirmamus; quamvis non tanta sit pugna de qua mentionem fecisti ut pliusquam nimis oporteat te timere; quoniam etsi præfatum Ducem personaliter non sequaris ad pugnam, in omnibus tamen aliis diceris efficaciter illi favere, nec ipse tantum desiderat corporale sibi juramentum præstari quantum acceptat fidei sibi obsequium exhiberi. Tertium verò capitulum fuit, quod repetitis sæpe preces recepimus ut dignaremur tibi obligationis vinculum relaxare quo nobis es in facto imperij obligatus. Sed & nos ad hoc tibi respondemus hoc modo, quod preces hujusmodi repetitæ non sunt ex illis de quibus veritas ait: *Petite, & accipietis; quærite, & invenietis; pulsate, & aperietur vobis.* Vtinam non sint ex illis de quibus Dominus ait: *Nescitis quid petatis.* Quod sequens capitulum innuit, quo dixisti quod expediret tibi eò tendere quò jam omnium vota Principum transierunt; & si plarium, non tamen omnium, & si voces, non tamen vota. Quòd si vota etiam plurimorum non sequeris, ait Dominus, turbam ad malum, putasne quòd foveat pars illa justitiam, & custodiat honestatem? An oblitus es rationum quas à nobis audisti? Quidam autem, ut nosti, quia declinaverunt, jam inutiles facti sunt, & digna pro meritis stipendia receperunt. Aliorum, etsi dilatum, non tamen est sublatum iudicium; quia nisi cessaverit causa, non cessabit effectus. In quarto capitulo admiraris cur hoc tibi negetur quod Legato nostro & legationis tempore licuit Patriarchæ. Nos autem ex hoc capitulo admiramur amplius; tum quia super tali legatione te non decuit alicui æmulari, nec nobis tacite insultare quòd talem præelegimus in hac legatione personam. Novit enim ille qui nihil ignorat quòd nos proposueramus te illi collegam adjungere. Sed quia legatio non videbatur memorato Principi favorabilis, nisi quatenus propter aliquos roborandos & alios infirmandos simulatoriè gloriatur quòd nos legationem mittimus ad ipsum, ut ab eo quæ pacis sunt requiramus, non detrahendo tibi, sed providendo, hujusmodi propositum mutavimus ad cautelam. Et si prædictus

Patriarcha, quem tu Legatum nostrum appellas, contra primum & principale propositum nostrum aliquid egit, id ex nostra sibi concessione non licuit, sed illud ex sua temeritate forsitan attentavit. Ex quinto verò capitulo, quo dixisti quòd hæc exempla & multa similia quæ in tua quotidie leguntur præsentia suadere tibi non possunt nec poterunt ut manus tuæ ad id se velint extendere quòd nostra eis indulgentia non concessit, gratiarum tibi referimus actiones, commendantes in te prudentiam, devotionem, & fidem quòd nullorum tibi exemplis persuaderi potest aut poterit quòd manus tuas velis extendere ad id quòd tibi non sit ex indulgentia nostra concessum. Præfers enim, ut debes, spiritualia temporalibus, & subicis humana divinis, optimam partem eligens, quæ non auferetur à te. Oportet tamen nos aliquid per antiphoram respondere propter id quòd de multis exemplis tangere voluisti, tamquam illud quòd de Pabembergeni Episcopo fecimus velis deducere in exemplum. Sed in veritate cognoscas quòd non remisimus illi pœnam nisi postquam satisfecit de culpa. Nam plus obligavit se postmodum quam negavit primum. Sed mandatum facere sibi distulimus, cum in proximo debeat nostro se conspectui præsentare palleum & privilegium recepturus. Ex prædictis itaque plenè potes & planè nostram cognoscere voluntatem & intelligere quid agere debeas, quid vitare. Ponas igitur ante oculos mentis tuæ quòd prædecessores tui Salzeburgenses Archiepiscopi prædicantur fuisse viri religiosi, honesti, providi, fideles, veraces, & fortes; ut eorum vestigia imiteris in merito quibus in officio successisti. Si verò pro pace imperij aliqui fuerint ad nostram præsentiam destinandi, gratum nobis existeret si tu cum eis fueris destinatus. Datum &c.

LITTERÆ PHILIPPI
Ducis Sueviæ.

Reverendo in Christo Patri Domino Innocentio sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ summo Pontifici, Philippus Dei gratia Romanorum Rex & semper Augustus, salutem & cum omni reverentia filialis dilectionis affectum. Dilectum ac familiarem nostrum Vvalterum venerabilem Aquilegensis Patriarcham & præcipuum imperij Principem, unâ quoque cum ipso alios fideles ac familiares nostros G. Bargeravium Magdeburgensem, Henricum de Smalmecht, & Evihardum de Lurra præsentium latrores, à latere nostro ad vestram destinavimus sanctitatem; quibus dedimus plenitudinem potestatis & auctoritatem omnimodam inter Ecclesiam & imperium & inter vos & nos pacem & concordiam reformare, & periculosa regni & sacerdotij scissuram feliciter restaurare. Prædictos itaque nuntios, quos ad tam excellens factum idoneos reparavimus, ad vos accedentes à vestra hilariter postulamus recipi paternitate, regantes attentius & committentes quatenus omnibus his quæ ex parte nostra prudentiæ vestræ intinaverint fidem & certitudinem dignemini adhibere. Ipsi enim à nostra sublimitate tali modo & eo sine recessere quòd sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ semper in nobis tamquam mater in filio sinceram dilectionem & debitam in veniet devotionem, dum tamen nos ejus & vestrum aliquando sentiamus affectum. Quæcumque etiam præfati nuntij nostri pro nobis polliciti fuerint, ut Romanæ Ecclesiæ benevolentiam habeamus & favorem, nos parati sumus gratanter eadem affectu prosequente complere & ipsorum ordinationem per omnia gratam habere & inconculsam.

Vide infra
epist. 183. &
lib. 12. epist.
118. & seqq.

Epist. 1401